

Samin tarina

Tietoja: Sami on 30-vuotias nuori mies. Hän on kiinnostunut isoista koneista, kotimaisesta musiikista sekä valokuvista ja herkuista. Hänellä on oma tietokone, jolta hän kuuntelee musiikkia ja katsoo kuvia. Samilla on vahvoja autismin kirjon piirteitä ja näkövamma. Omaa tahtoaan hän ei kykene juurikaan ilmaisemaan, ja hänellä on vaikeuksia lähteä kodistaan ulos. Sami käy muutamia päiviä viikossa päivätoiminnassa. Samin asuu asumisyksikössä 12 muun asukkaan kanssa.

Henkilökohtainen budjetointi käytännössä: Aluksi pohdittiin löytyisikö paikka, missä Samin kanssa voitaisiin ihailla isoja työkoneita ja etsiä niistä tietoa internetistä. Sami ei kuitenkaan innostunut tästä odotetusti ja suunnitelmaa piti muuttaa.

Samin kanssa alettiin käymään läheisessä marketissa. Usein aamupäivä sujuu seuraavasti: ensin fysioterapiaan uimahalliin, sitten markettiin ostoksille, lounaalle hampurilaispaikkaan ja viimeisenä mennään tulostamaan liikkeestä kuvia A4-kokoisille papereille, joita Sami sitten voi kotona ihailla. Rahoitus hänen kohdallaan menee niin, että Samin ½ päivätoimintapäivä vaihdettiin henkilökohtaiseen budjetointiin.

Mikä on muuttunut: Lähtöjen helpottamiseksi Samilla oli pitkään mukana hänen itsensä valitsema levy, mitä kuunneltiin autossa. Muutaman kuukauden päästä henkilökohtaisen budjetoinnin alkamisesta Sami ei enää ottanutkaan levyä mukaan, vaan halusi kuunnella radiota. Yhdellä matkalla työntekijän yllätykseksi Sami olikin todennut, *”mä haluan jutella sun kanssa”* ja niin radio pysyi sillä matkalla kiinni. Nykyään lähdöt varsinkin henkilökohtaisen budjetoinnin päivinä ovat helpottuneet huomattavasti.

Hampurilaispaikassa lounasta syödessä Sami on jo joitain kertoja kyennyt ilmaisemaan omaa tahtoaan, mitä hän ei ennen ole tehnyt. Kerran kassalla Samin kanssa kulkevan työntekijän hämmästykseksi Sami tilasi itselleen Coca-colan sijasta Fantaa, vaikka tätä ei hänelle koskaan ehdotettukaan.

Henkilökohtaisen budjetoinnin onnistumisiin kuuluu myös se, että Sami on todella iloinen ja onnellinen kyseisinä päivinä. Kerran, kun Sami palautti pulloja markettiin ennen kauppareissua, hän totesi: *”Tämä on parasta työtä!”*. Autossa istuessaan hän spontaanisti ilmoitti, että *”nyt mä oon kuule onnellinen!”*. Työntekijän kannalta katsottuna tämä kertoo onnistuneesta päivästä. Henkilökohtaisella budjetilla toteutettu päivä on myös asia, mitä Sami odottaa innolla. *”Se on palkitsevaa, että meillä on Samin kanssa oikeasti muikin puheenaihe kuin se, että kuka tulee iltavuoroon tai mitä on ruokana”* kertoo Samin henkilökohtaisesta budjetoinnista vastaava työntekijä.

Samin henkilökohtaisen budjetoinnin toteuttaminen on tuonut mukanaan sen, että asumisyksikössä myös toisen asukkaan tuen ratkaisuja on muutettu. Asumisyksikön työntekijä kertoo, että ilman Samin palveluiden muutosta olisi tuskin tullut mieleen, että myös Eeva voisi hyötyä siitä.